

**KEBERKESANAN PENGGUNAAN MODUL
PENGAJARAN KOOPERATIF TERHADAP
PENGUASAAN KEMAHIRAN BERFIKIR ARAS
TINGGI DALAM MATA PELAJARAN EKONOMI**

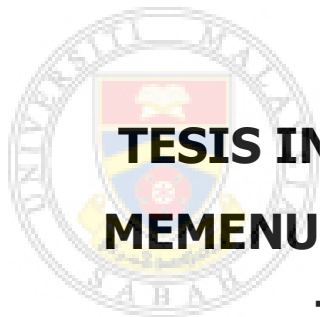

**FAKULTI PSIKOLOGI DAN PENDIDIKAN
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH**

2019

**KEBERKESANAN PENGGUNAAN MODUL
PENGAJARAN KOOPERATIF TERHADAP
PENGUASAAN KEMAHIRAN BERFIKIR ARAS
TINGGI DALAM MATA PELAJARAN EKONOMI**

AZIEYANA BINTI AZIZ

**TESIS INI DIKEMUKAKAN UNTUK
MEMENUHI SYARAT MEMPEROLEH
IJAZAH SARJANA**

**FAKULTI PSIKOLOGI DAN PENDIDIKAN
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH**

2019

UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

BORANG PENGESAHAN TESIS

JUDUL : _____

_____

_____

IJAZAH : _____

_____

SAYA : _____ SESI PENGAJIAN : _____

(HURUF BESAR)

Mengaku membenarkan tesis *(LPSM/Sarjana/Doktor Falsafah) ini disimpan di Perpustakaan Universiti Malaysia Sabah dengan syarat-syarat kegunaan seperti berikut:-

1. Tesis adalah hak milik Universiti Malaysia Sabah.
2. Perpustakaan Universiti Malaysia Sabah dibenarkan membuat salinan untuk tujuan pengajian sahaja.
3. Perpustakaan dibenarkan membuat salinan tesis ini sebagai bahan pertukaran antara institusi pengajian tinggi.
4. Sila tandakan (/)

SULIT (Mengandungi maklumat yang berdarjah keselamatan atau kepentingan Malaysia seperti yang termaktub di AKTA RAHSIA RASMI 1972)

TERHAD (Mengandungi maklumat TERHAD yang telah ditentukan oleh organisasi/badan di mana penyelidikan dijalankan)

TIDAK TERHAD

Disahkan oleh:

_____
(TANDATANGAN PENULIS)_____
(TANDATANGAN PUSTAKAWAN)

Alamat Tetap: _____

_____

_____

TARIKH: _____

_____
(NAMA PENYELIA)

TARIKH: _____

Catatan:

*Potong yang tidak berkenaan.

*Jika tesis ini SULIT dan TERHAD, sila lampirkan surat daripada pihak berkuasa/organisasi berkenaan dengan menyatakan sekali sebab dan tempoh tesis ini perlu dikelaskan sebagai SULIT dan TERHAD.

*Tesis dimaksudkan sebagai tesis bagi Ijazah Doktor Falsafah dan Sarjana Secara Penyelidikan atau disertai bagi pengajian secara kerja kursus dan Laporan Projek Sarjana Muda (LPSM).

PENGAKUAN

Saya akui bahawa Tesis Ijazah Sarjana ini merupakan hasil usaha dan kerja saya sendiri, melainkan petikan dan ringkasan yang setiap satunya telah dijelaskan sumbernya.

24 April 2019

AZIEYANA BINTI AZIZ

MP1511504T

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

PENGESAHAN

NAMA : **AZIEYANA BINTI AZIZ**

NO. MATRIK : **MP1511504T**

TAJUK : **KEBERKESANAN PENGGUNAAN MODUL PENGAJARAN
KOOPERATIF TERHADAP PENGUASAAN KEMAHIRAN
BERFIKIR ARAS TINGGI DALAM MATA PELAJARAN
EKONOMI**

IJAZAH : **IJAZAH SARJANA**
(KURIKULUM DAN PENGAJARAN)

TARIKH VIVA : **23 JANUARI 2019**

DISAHKAN OLEH:

UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

PENYELIA

Dr. Christina Andin

Tandatangan:

_____

PENGHARGAAN

Syukur ke hadrat Allah S.W.T kerana dengan dengan izin dan limpah kurnia-Nya saya dapat menghasilkan kajian ini dengan jayanya. Sepanjang penghasilan kajian ini, pelbagai masalah telah saya hadapi. Namun, atas kerjasama daripada pelbagai pihak seperti pensyarah penyelia, pensyarah-pensyarah lain, keluarga mahupun rakan-rakan yang telah banyak memberi sokongan, bantuan serta tunjuk ajar dalam menghasilkan kajian ini, saya akhirnya berjaya menyiapkan Projek Ijazah Sarjana Pendidikan mengikut masa yang telah ditetapkan.

Penghargaan khusus saya berikan buat pensyarah penyelia iaitu Dr. Christina Andin atas segala tunjuk ajar, komen dan penambahbaikan yang telah beliau berikan sepanjang kajian ini dilaksanakan. Sesungguhnya, tanpa pertolongan dan pengawasan dari beliau, projek ini tidak dapat saya laksanakan dengan lancar. Terima kasih yang tidak terhingga saya ucapkan.

Terima kasih juga saya ucapkan buat seluruh keluarga saya. Sesungguhnya, atas dorongan mereka semua saya mampu mengumpul semangat untuk terus berjuang demi mencapai kejayaan yang mereka impikan buat anakanda mereka. Akhir sekali, buat pensyarah dan rakan-rakan lain yang turut membantu dalam memberikan tunjuk ajar dan dorongan, terima kasih saya ucapkan. Segala pertolongan yang diberi amatlah saya hargai dan semoga jasa baik kalian akan beroleh rahmat daripada Allah S.W.T.

Azieyana Binti Aziz

24 April 2019

ABSTRAK

Kajian ini dijalankan untuk menentukan keberkesanan penggunaan Modul Pengajaran Kooperatif (MPK) terhadap penguasaan kemahiran berfikir aras tinggi (KBAT) dalam mata pelajaran Ekonomi. Kajian dijalankan menggunakan kaedah eksperimen pengagihan rawak di tiga buah sekolah menengah di daerah Keningau dan melibatkan seramai 62 orang pelajar tingkatan lima yang mengambil subjek Ekonomi. Di setiap sekolah, pelajar dibahagikan kepada dua kumpulan yang terdiri daripada kumpulan kawalan yang diajar menggunakan strategi pembelajaran konvensional dan kumpulan rawatan yang diajar menggunakan strategi pembelajaran kooperatif. Keseluruhan tempoh kajian ialah sembilan minggu iaitu 72 jam yang dibahagikan kepada tiga minggu iaitu 24 jam di setiap sekolah. Markah kumpulan pelajar kemudian dianalisis menggunakan perisian *Statistical Package for Social Science for Windows Version 20.0 (SPSS)*. Perisian *SPSS* digunakan untuk mendapatkan min keseluruhan markah kumpulan kawalan dan rawatan dalam ujian pra pasca, nilai ujian-t, signifikan, min persepsi pelajar serta hubungan penggunaan strategi pembelajaran dengan penguasaan KBAT. Hasil daripada analisis data yang dilakukan terhadap ujian pra-pasca kumpulan rawatan dan kawalan mendapati terdapat peningkatan tahap KBAT pelajar dalam kumpulan rawatan dengan jumlah min markah 59.26 berbanding dengan kumpulan kawalan dengan jumlah min markah 50.45. Nilai korelasi juga menunjukkan hubungan yang positif iaitu 0.782. Keadaan ini menunjukkan penggunaan strategi pembelajaran kooperatif dalam pengajaran dan pembelajaran dapat membantu meningkatkan KBAT pelajar. Proses interaksi yang berlaku melalui pembelajaran kooperatif membantu meningkatkan keupayaan pelajar menganalisis, memberikan idea baharu serta membuat hubung kait. Kajian ini memberi implikasi penting untuk mengenal pasti alternatif yang boleh digunakan oleh guru untuk meningkatkan KBAT pelajar.

Kata kunci: keberkesanan, kemahiran berfikir aras tinggi, pembelajaran konvensional, pembelajaran kooperatif, strategi, subjek Ekonomi

ABSTRACT

The Effectiveness of Using the Cooperative Teaching Module on the Acquisition of Higher Order Thinking Skill in Economic Subject

This study was conducted to identify the effectiveness of using the cooperative teaching module on the acquisition of higher order thinking skill (HOTS) in Economic subject. The study was conducted using a randomized distribution experiment method among three secondary schools in Keningau district which involved 62 form five students who took Economic subject. In each school, students are divided into two groups comprising control groups taught using conventional learning strategies and treatment groups taught using cooperative learning strategies. The entire study period is nine weeks, which is 72 hours divided into three weeks, which is 24 hours in every school. Students' marks then analyzed using the Statistical Package for Social Science for Windows Version 20.0 (SPSS) software. SPSS software is used to obtain the overall mean of control and treatment group marks in pre-post test, t-test value, significant, and the relationship between the use of learning strategies and students' higher order thinking skills. Final results shows that there was an increase in the HOTS level in the treatment group with a mean score of 59.26 compared to the control group with a mean score of 50.45. Correlation values also showed a positive correlation which is 0.782. These results show that the use of cooperative learning strategies in teaching and learning increase students' HOTS. The interaction process through cooperative learning helps to improve the ability of students to analyze, provide new ideas and make connections. This study has important implications for identifying alternatives that teachers can use to enhance the students' HOTS.

Key words: *effectiveness, higher order thinking skills, conventional learning, cooperative learning, strategy, Economic subject*

ISI KANDUNGAN

	Muka Surat
TAJUK	i
PENGAKUAN	ii
PENGESAHAN	iii
PENGHARGAAN	iv
ABSTRAK	v
<i>ABSTRACT</i>	vi
ISI KANDUNGAN	vii
SENARAI JADUAL	xii
SENARAI RAJAH	xiv
SENARAI SINGKATAN	xv
SENARAI LAMPIRAN	xvi
BAB 1: PENGENALAN	
1.1 Pendahuluan	1
1.2 Latar Belakang Kajian	2
1.3 Pernyataan Masalah	3
1.4 Tujuan Kajian	5
1.5 Objektif Kajian	6
1.6 Persoalan Kajian	7
1.7 Hipotesis Kajian	7
1.8 Kepentingan Kajian	8
1.9 Skop Kajian	10
1.10 Limitasi Kajian	11

1.11	Definisi Istilah dan Operasional	11
1.11.1	Modul Pengajaran Kooperatif	11
1.11.2	Persepsi Guru Terhadap Kemahiran Pengajaran	12
1.11.3	Penguasaan Kemahiran Berfikir Aras Tinggi Pelajar	12
1.12	Kesimpulan	13

BAB 2: KAJIAN LITERATUR

2.1	Pendahuluan	14
2.2	Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (KBAT)	14
2.2.1	Konsep Kemahiran Berfikir Aras Tinggi	15
2.2.2	Tokoh Berkaitan Kemahiran Berfikir Aras Tinggi	16
2.2.3	Model Kemahiran Berfikir	19
2.3	Teori Pembelajaran	22
2.3.1	Teori Pembelajaran Konstruktivisme	26
2.3.2	Strategi Pengajaran dan Pemudahcaraan Aktif	30
2.3.3	Kaedah Pengajaran Untuk Pembelajaran Kooperatif	39
2.4	Teori Interaksi	43
2.5	Kajian-kajian Lepas	46
2.5.1	Tahap KBAT Pelajar	46
2.5.2	Amalan Pengajaran KBAT Guru	47
2.5.3	Pelaksanaan Pembelajaran Aktif	49
2.5.4	Penggunaan Pembelajaran Kooperatif	51
2.5.5	Penggunaan Modul Pengajaran	54
2.6	Kerangka Konseptual	55
2.7	Kesimpulan	57

BAB 3: METODOLOGI KAJIAN

3.1	Pendahuluan	58
3.2	Pendekatan Kajian	58
3.3	Reka Bentuk Kajian	59
3.4	Lokasi Kajian	61
3.5	Populasi dan Persampelan	61
3.6	Instrumen Kajian	62
3.6.1	Kaedah Temu Bual	64
3.6.2	Ujian Pra-Pasca	66
3.6.3	Borang Cerapan Berstruktur	69
3.6.4	Borang Soal Selidik	71
3.7	Prosedur Pengumpulan Data	71
3.8	Prosedur Kajian	74
3.9	Analisis Data	75
3.10	Kajian Rintis	78
3.11	Kesimpulan	80

BAB 4: DAPATAN KAJIAN

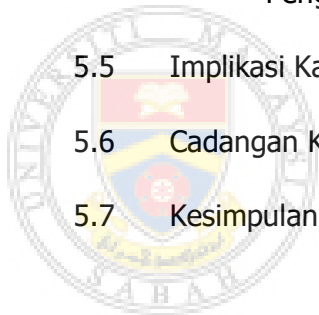
4.1	Pendahuluan	81
4.2	Data Demografi Responden	82
4.3	Kesan Penggunaan MPK dari Perspektif Guru	83
4.4	Kesan MPK dari Perspektif Pelajar	86
4.4.1	Perbezaan Skor Keputusan Ujian Pra dan Pasca Kumpulan Kawalan	86

4.4.2	Persepsi Pelajar Terhadap Keberkesanan Strategi Pembelajaran Koperatif dan Konvensional untuk Meningkatkan Penguasaan KBAT Pelajar	94
4.4.3	Hubungan antara Penggunaan Strategi Pembelajaran Konvensional dengan Penguasaan KBAT Pelajar	96
4.4.4	Hubungan antara Penggunaan Strategi Pembelajaran Kooperatif dengan Penguasaan KBAT Pelajar	97
4.5	Cabaran Mengintegrasikan KBAT Menggunakan Strategi Pembelajaran Kooperatif dalam Pengajaran dan Pembelajaran	99
4.6	Kesimpulan	110

BAB 5: RUMUSAN DAN PERBINCANGAN

5.1	Pendahuluan	111
5.2	Rumusan Kajian	112
5.2.1	Apakah Persepsi Guru Mengenai Kesan Penggunaan Modul Pengajaran Kooperatif Terhadap Kemahiran Pengajaran Guru?	114
5.2.2	Adakah Terdapat Perbezaan Penguasaan KBAT antara Kumpulan Kawalan yang Menggunakan Pembelajaran Konvensional dan Kumpulan Rawatan yang Menggunakan Modul Pengajaran Kooperatif?	115
5.2.3	Apakah Persepsi Pelajar Terhadap Penguasaan KBAT Selepas Penggunaan Strategi Pembelajaran Konvensional?	116
5.2.4	Apakah Persepsi Pelajar Terhadap Penguasaan KBAT Selepas Penggunaan Strategi Pembelajaran Kooperatif?	117

5.2.5	Apakah Hubungan Antara Penggunaan Strategi Pembelajaran Konvensional dan Kooperatif dengan Penguasaan KBAT Pelajar?	117
5.2.6	Apakah Cabaran Mengintegrasikan KBAT dalam Proses Pengajaran dan Pembelajaran?	118
5.3	Rumusan Keputusan Hipotesis	120
5.4	Perbincangan	121
5.4.1	Penggunaan Modul Pengajaran	121
5.4.2	Keberkesanan Pembelajaran Kooperatif untuk Meningkatkan KBAT Pelajar	122
5.4.3	Cabaran untuk Mengintegrasikan KBAT dalam Pengajaran dan Pembelajaran	124
5.5	Implikasi Kajian	126
5.6	Cadangan Kajian Lanjutan dan Tindakan	127
5.7	Kesimpulan	129
RUJUKAN		130
LAMPIRAN		141

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

SENARAI JADUAL

	Muka Surat
Jadual 2.1: Pendekatan Teori Pembelajaran	24
Jadual 2.2: Ringkasan Strategi Pembelajaran	37
Jadual 3.1: Jumlah Populasi di Daerah Keningau	61
Jadual 3.2: Instrumen Kajian Mengikut Objektif	63
Jadual 3.3: Jadual Spesifikasi Item Soalan Objektif Set Ujian Pra	67
Jadual 3.4: Jadual Spesifikasi Item Soalan Subjektif Set Ujian Pra	67
Jadual 3.5: Jadual Spesifikasi Item Soalan Objektif Set Ujian Pasca	68
Jadual 3.6: Jadual Spesifikasi Item Soalan Subjektif Set Ujian Pasca	68
Jadual 3.7: Julat Markah	69
Jadual 3.8: Borang Cerapan Berstruktur	70
Jadual 3.9: Panduan Penilaian Kekerapan	73
Jadual 3.10: Ringkasan Penggunaan Instrumen Kajian dan Anailsis Data	77
Jadual 3.11: Nilai Kesahan Item	79
Jadual 4.1: Taburan Responden Kajian Pelajar	82
Jadual 4.2: Taburan Responden Kajian Guru	82
Jadual 4.3: Statistik Sampel Berpasangan Kumpulan Kawalan	86
Jadual 4.4: Ujian Sampel Berpasangan Kumpulan Kawalan	86
Jadual 4.5: Statistik Sampel Berpasangan Kumpulan Rawatan	88
Jadual 4.6: Ujian Sampel Berpasangan Kumpulan Rawatan	88
Jadual 4.7: Statistik Ujian-t Pra Kawalan-Rawatan	89
Jadual 4.8: Analisis Ujian-t Pra Kawalan-Rawatan	89
Jadual 4.9: Statistik Ujian-t Pasca Kawalan-Rawatan	90
Jadual 4.10: Analisis Ujian-t Pasca Kawalan-Rawatan	91
Jadual 4.11: Min Kaedah Asas Pemikiran Kumpulan Kawalan dan Rawatan	92
Jadual 4.12: Tahap Kecenderungan Skor Min Kekerapan	93
Jadual 4.13: Min Persepsi Pelajar	95

Jadual 4.14: Tahap Kecenderungan Skor Min Keberkesanan	96
Jadual 4.15: Data Deskriptif Pembelajaran Konvensional	97
Jadual 4.16: Data Korelasi Pembelajaran Konvensional	97
Jadual 4.17: Data Deskriptif Pembelajaran Kooperatif	98
Jadual 4.18: Data Korelasi Pembelajaran Kooperatif	98
Jadual 4.19: Min Cabaran	107
Jadual 5.1: Rumusan Keputusan Hipotesis	121

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

SENARAI RAJAH

	Muka Surat
Rajah 2.1: Tahap Kemahiran Berfikir Mengikut Aras Taksonomi Bloom Semakan Anderson	17
Rajah 2.2: Model Kemahiran Berfikir Swartz dan Reagen (1988)	19
Rajah 2.3: Model Pemikiran/Kemahiran Berfikir Maria (2013)	20
Rajah 2.4: Model Kemahiran Berfikir Bahagian Pembangunan Kurikulum (2014)	21
Rajah 2.5: Perbezaan Pendidikan Tradisional dan Pendidikan Berasaskan Projek	32
Rajah 2.6: Model Faktor Pengaruh Pembelajaran Kooperatif Slavin (1995)	39
Rajah 2.7: Kerangka Konseptual Kajian	56
Rajah 3.1: Prosedur Pelaksanaan Eksperimen	72
Rajah 3.3: Carta Alir Prosedur Kajian	74

UMMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

SENARAI SINGKATAN

KBAT	Kemahiran Berfikir Aras Tinggi
MPK	Modul Pengajaran Kooperatif
PBP	Pembelajaran Berasaskan Projek
PBM	Pembelajaran Berasaskan Masalah

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

SENARAI LAMPIRAN

LAMPIRAN A: PROTOKOL TEMU BUAL	141
LAMPIRAN B: TRANSKRIP TEMU BUAL	142
LAMPIRAN C: KOD TEMATIK TEMU BUAL	160
LAMPIRAN D: SET SOALAN PRA-PASCA	167
LAMPIRAN E: BORANG KAJI SELIDIK PELAJAR	182
LAMPIRAN F: BORANG KAJI SELIDIK GURU	186

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

BAB 1

PENGENALAN

1.1 Pendahuluan

Kemahiran berfikir aras tinggi (KBAT) merupakan kemahiran yang sangat penting dalam pendidikan abad ke 21. Rentetan itu, dalam Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia (PPPM) 2013-2025, kerajaan telah memperkenalkan pelbagai program untuk meningkatkan amalan KBAT. Namun begitu, pengintegrasian KBAT dalam pengajaran dan pemudahcaraan di sekolah masih berada pada tahap yang rendah (Rosma, Ong, Shakinaz dan Wong, 2012). Antara faktor yang menyebabkan masalah ini berlaku ialah pengajaran dan pemudahcaraan yang dilaksanakan secara konvensional dan tidak aktif (Ishak, 2009; Harison, 2008; Rajendran, 2001). Dalam kebanyakan situasi, guru hanya berfungsi sebagai pemberi maklumat dan pelajar bertindak sebagai penerima maklumat (Rian dan Kamisah, 2012). Keadaan ini tidak menggalakkan interaksi dua hala yang membantu kepada proses berfikir pelajar. Proses pengajaran yang bersifat sehalu ini menyebabkan pelajar hanya menghafal konsep sesuatu pembelajaran, sehingga aspek berfikir diabaikan (Rian dan Kamisah, 2012). Sekiranya guru kekal dengan kaedah pengajaran yang bersifat konvensional tanpa menggalakkan pelajar berfikir mengenai konsep pembelajaran mereka, maka kemahiran berfikir pelajar akan kekal berada pada tahap yang rendah.

Untuk menggalakkan pelajar berfikir, guru seharusnya menggunakan strategi pembelajaran aktif yang dapat membantu dalam meningkatkan pemikiran dan tindak balas pelajar (Wheatly, 1992). Antara bentuk pembelajaran aktif ialah pembelajaran kooperatif yang cenderung menarik minat pelajar sekaligus menjadikan proses pengajaran dan pemudahcaraan lebih bermakna (Rafiza, 2013). Pembelajaran kooperatif dapat membantu perkembangan berfikir pelajar melalui perbincangan dan

interaksi secara aktif dan bermakna. Pembelajaran yang lebih bermakna ini dapat membantu meningkatkan kemahiran berfikir pelajar. Oleh itu, kajian ini dijalankan untuk mengkaji keberkesanan penggunaan modul pengajaran kooperatif terhadap penguasaan kemahiran berfikir aras tinggi dalam mata pelajaran Ekonomi.

1.2 Latar Belakang Kajian

Kajian yang dijalankan adalah berkaitan dengan penggunaan modul pengajaran kooperatif untuk mengintegrasikan KBAT dalam pengajaran dan pemudahcaraan dalam mata pelajaran Ekonomi. Untuk pelaksanaan kajian, penyelidik menggunakan pembelajaran kooperatif sebagai strategi utama pengajaran. Pembelajaran kooperatif dipilih menjadi strategi pembelajaran utama disebabkan oleh konsep pembelajaran berasaskan kumpulan yang ingin diterapkan oleh penyelidik. Perkara ini turut selaras dengan penekanan yang diberikan oleh Kementerian Pendidikan Malaysia dalam Kurikulum Standard Sekolah Menengah (KSSM) yang menjadikan elemen kolaboratif sebagai satu daripada lima cara membudayakan Pendidikan Abad Ke 21 (Kementerian Pelajaran Malaysia, 2017).

Melalui pembelajaran secara berkumpulan, pelajar dapat melaksanakan perbincangan untuk menganalisis sesuatu masalah, memberikan pendapat, membuat kesimpulan serta menjana idea dengan lebih aktif berbanding pelajar belajar secara individu (Malar, 2013). Kaedah perbincangan dalam kumpulan ini membantu pelajar menganalisis maklumat dengan lebih terperinci hasil daripada perbincangan yang dilakukan dalam kalangan ahli kumpulan. Strategi pembelajaran kooperatif yang mementingkan pembelajaran secara berkumpulan ini akhirnya membantu mengembangkan kemahiran berfikir pelajar dengan lebih berkesan.

Dalam kajian ini, modul pengajaran kooperatif (MPK) dibangunkan menggunakan kerangka konsep pembangunan modul oleh Donnelly dan Fitzmaurice. Menurut Donnelly dan Fitzmaurice (2005), terdapat keperluan untuk menghasilkan modul pengajaran. Ini kerana, modul pengajaran dapat membantu meningkatkan keberkesanan pembelajaran. Perkara ini turut disokong oleh kajian yang dijalankan oleh Ovelyn, Baharom, Dg. Norizah, dan Molod (2013) yang menunjukkan keberkesanan dalam pengajaran selepas penggunaan modul pengajaran.

Terdapat tiga komponen utama dalam modul yang digunakan iaitu bahagian pengenalan, teras, dan bahagian penilaian serta mempunyai lima topik utama. Topik pertama ialah Pengenalan Kepada Ekonomi, topik kedua ialah Pendapatan Individu dan Pendapatan Boleh Guna. Topik ketiga ialah Permintaan dan Penawaran, topik keempat pula ialah Firma dan Pengeluaran manakala topik kelima ialah Pasaran Barangan dan Pasaran Faktor.

Penggunaan modul pengajaran dapat membantu mengintegrasikan KBAT dalam pengajaran dan pemudahcaraan. Ini kerana, penggunaan modul pengajaran dapat membantu guru untuk melaksanakan proses pengajaran dengan lebih berkesan (Ovelyn et al., 2013). Penggunaan MPK ini pula dapat memberi panduan dan pendedahan kepada guru mengenai kaedah pengajaran KBAT untuk para pelajar. Dengan menggunakan pembelajaran kooperatif, pelajar dapat belajar dalam satu kumpulan yang mewujudkan lebih banyak interaksi seperti perbincangan, perkongsian pendapat dan mentafsir maklumat. Situasi tersebut membantu pelajar untuk lebih banyak berfikir sekaligus membantu meningkatkan KBAT dalam kalangan pelajar.

Selain daripada membantu mengembangkan kemahiran berfikir pelajar, penggunaan modul pengajaran kooperatif dapat memberi pendedahan kepada guru mengenai strategi pengajaran KBAT sekaligus membantu guru meningkatkan kemahiran pedagogi pengajaran mereka. Perkara ini secara tidak langsung dapat membantu guru-guru mengubah strategi pengajaran mereka yang bersifat konvensional kepada pembelajaran aktif bagi meningkatkan KBAT pelajar.

1.3 Pernyataan Masalah

KBAT diperlukan dalam semua mata pelajaran dan pengajaran merentasi kurikulum di sekolah. Ini kerana pengintegrasian KBAT dapat membantu percambahan pemikiran pelajar sekaligus mendorong pelajar membuat keputusan dengan lebih rasional dan bertimbang rasa dalam menyelesaikan masalah (Chiew dan Shashipriya, 2014). Selain itu, pengintegrasian KBAT dalam pengajaran juga dititikberatkan bagi membolehkan pelajar berfikir dengan lebih mendalam, membuat kesimpulan dan refleksi, seterusnya mengaplikasikan pengetahuan tersebut dalam situasi sebenar (Buletin Transformasi Pendidikan Malaysia, 2015). Namun begitu, penggunaan

strategi pembelajaran konvensional yang masih digunakan oleh guru menyebabkan KBAT dalam kalangan pelajar kurang berkembang dan masih berada pada tahap yang rendah.

Rancangan Rangka Jangka Panjang Tiga (RRJP3) 2001-2010, telah menekankan bahawa peralihan ekonomi akan meningkatkan permintaan terhadap kemahiran dan kepakaran teknologi serta tenaga buruh yang dilengkapi dengan pengetahuan dan kemahiran berfikir yang tinggi (Saifuddin, 2002). Ekoran daripada perkara tersebut, pengintegrasian KBAT sejak di bangku sekolah lagi sangat penting untuk memupuk kemahiran berfikir seperti menganalisis, menyelesaikan masalah serta menjana daya cipta bagi menyediakan pelajar dengan keperluan alam pekerjaan dan peralihan ekonomi pada masa hadapan.

Namun begitu, sepanjang tempoh pengenalan KBAT pada tahun 2001 di Malaysia sehingga kini, pengintegrasian KBAT dalam pengajaran dan pemudahcaraan masih berada pada tahap yang rendah (Rosma et al., 2012). Kaedah pembelajaran berbentuk sehalu yang bergantung kepada guru dan tidak berpusatkan pelajar kurang mengembangkan kemahiran berfikir dan prestasi pembelajaran pelajar (Ishak, 2009). Penekanan yang lebih kepada penguasaan fakta dan konsep berbanding kemahiran berfikir semasa di dalam bilik darjah juga menyukarkan pelaksanaan KBAT dalam pengajaran dan pemudahcaraan (Sarimah dan Shaharom, 2008). Walaupun pengajaran KBAT harus diintegrasikan dalam pengajaran, namun guru masih kekal dengan kaedah konvensional menyebabkan pelajar tidak dapat mengintegrasikan KBAT dalam topik yang dipelajari sehingga tahap kemahiran berfikir pelajar masih berada pada tahap yang rendah (Chiew dan Shashipriya, 2014; Ishak, 2009).

Strategi pembelajaran guru yang berbentuk konvensional pula adalah disebabkan oleh kurangnya kemahiran pedagogi pengajaran KBAT (Noriza dan Effandi, 2014). Walaupun guru telah mengikuti kursus dan latihan pengajaran KBAT, namun kursus dan latihan ini bersifat umum mengenai teori pengajaran KBAT (Noriza dan Effandi, 2014) dan tidak berfokus kepada sesuatu mata pelajaran. Keadaan ini menyebabkan guru sukar mengaplikasikan strategi pengajaran tersebut. Tambahan pula, tidak semua guru berpeluang untuk menghadiri kursus dan latihan pengajaran KBAT ini (Noriza dan Effandi, 2014). Keadaan ini akhirnya menyebabkan guru masih

kurang pendedahan mengenai strategi pengajaran KBAT walaupun terdapat kursus dan latihan yang diberikan.

Mata pelajaran Ekonomi dipilih sebagai mata pelajaran untuk kajian ini. Mata pelajaran Ekonomi dipilih kerana ia merupakan antara mata pelajaran di bawah Mata Pelajaran Elektif Ikhtisas (MPEI) yang terlibat dalam rombakan silibus yang dilakukan oleh Kementerian Pendidikan Malaysia pada tahun 2017. GPMP untuk mata pelajaran ini berada pada paras sederhana iaitu 5.96 pada tahun 2018 (Lembaga Peperiksaan Malaysia, 2018). Sebelum rombakan silibus dilakukan, GPMP untuk mata pelajaran ini masih mencatatkan keputusan yang kurang memberansangkan iaitu 6.29 pada tahun 2017 dan 6.39 pada tahun 2016 (Lembaga Peperiksaan Malaysia, 2017). Untuk meningkatkan kebolehan pasaran pelajar dalam melanjutkan pembelajaran dalam bidang ekonomi, pencapaian pelajar dalam mata pelajaran ini perlu ditingkatkan. Justeru, pengintegrasian KBAT dalam mata pelajaran ini penting sebagai usaha untuk meningkatkan penguasaan pelajar dalam mata pelajaran Ekonomi.

Oleh yang demikian, dalam kajian ini penyelidik memilih untuk mengembangkan cadangan kajian lepas mengenai penyediaan modul pengajaran (Noriza dan Effandi, 2014) dalam mata pelajaran Ekonomi kepada guru sebagai alternatif untuk memberi pendedahan mengenai strategi pengajaran KBAT. Penghasilan modul pengajaran tersebut pula adalah berdasarkan strategi pembelajaran kooperatif yang dapat membantu meningkatkan kemahiran berfikir pelajar (Walker, 2003; Rafiza, 2013). Ciri-ciri strategi pembelajaran kooperatif yang melibatkan pengaplikasian pengetahuan, membuat penaaakuan dan refleksi bagi menyelesaikan masalah, membuat keputusan dan berupaya mencipta sesuatu adalah selaras dengan ciri-ciri yang telah digariskan oleh Kementerian Pendidikan Malaysia untuk mengintegrasikan KBAT. Melalui strategi pembelajaran kooperatif, pembelajaran pelajar menjadi lebih bermakna sekaligus membantu mengembangkan kemahiran berfikir pelajar (Rafiza, 2013).

1.4 Tujuan Kajian

Pelbagai kajian telah dijalankan oleh penyelidik lepas berkaitan dengan masalah pengintegrasian KBAT dalam pengajaran dan pemudahcaraan di dalam bilik darjah. Antara masalah yang wujud dalam usaha mengintegrasikan KBAT dalam pengajaran

ialah kurangnya kemahiran pengajaran KBAT dalam kalangan guru untuk melaksanakan pengajaran berasaskan KBAT dalam proses pengajaran dan pemudahcaraan.

Ekoran daripada kurangnya kemahiran pengajaran KBAT ini, guru kekal menggunakan strategi pengajaran yang bersifat konvensional sehingga menyebabkan kemahiran berfikir pelajar kurang dikembangkan. Oleh yang demikian, penyelidikan ini memberi fokus kepada penggunaan modul pengajaran kooperatif dalam mata pelajaran Ekonomi untuk memberi pendedahan kemahiran pengajaran KBAT kepada guru sekaligus meningkatkan penguasaan KBAT pelajar dalam pembelajaran.

1.5 Objektif Kajian

Objektif kajian merupakan matlamat utama yang ingin dicapai oleh penyelidik selepas kajian dilaksanakan. Dalam kajian ini, penyelidik melaksanakan kajian yang bertujuan untuk mengkaji keberkesanan penggunaan modul pengajaran kooperatif terhadap penguasaan kemahiran pengajaran KBAT guru dan pelajar. Objektif khusus kajian ini adalah seperti berikut:

- i. Untuk mengenal pasti persepsi guru mengenai kesan penggunaan modul pengajaran kooperatif terhadap kemahiran pengajaran guru.
- ii. Untuk menentukan perbezaan penguasaan KBAT antara kumpulan kawalan yang menggunakan pembelajaran konvensional dan kumpulan rawatan yang menggunakan modul pengajaran kooperatif
- iii. Untuk mengenal pasti persepsi pelajar terhadap penguasaan KBAT selepas penggunaan strategi pembelajaran konvensional
- iv. Untuk mengenal pasti persepsi pelajar terhadap penguasaan KBAT selepas penggunaan strategi pembelajaran kooperatif
- v. Untuk mengenal pasti hubungan di antara penggunaan strategi pembelajaran konvensional dengan penguasaan KBAT pelajar
- vi. Untuk mengenal pasti hubungan di antara penggunaan strategi pembelajaran kooperatif dengan penguasaan KBAT pelajar
- vii. Untuk mengenal pasti cabaran mengintegrasikan KBAT dalam proses pengajaran dan pemudahcaraan